

Motion till riksdagen 2025/26:104

av Björn Tidland (SD)

Avveckling av Världskulturmuseet och inrättande av ett museum för runstenar

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att avveckla Världskulturmuseet i Göteborg och göra om det till ett museum för runstenar och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

I Sverige finns mer än 4 000 runinskrifter med budskap och meddelanden som sträcker sig från 200-talet och in i nyare tid. De utgör de äldsta bevarade originaldokumenten på det svenska språket och är därför en viktig länk till vår historia. Även om runor från början fanns inom hela det germanska språkområdet, var det i Skandinavien som de hade störst utbredning och användes under längst tid.

Det finns tyvärr många runstenar, som förvisso är skyddade, men som är i dåligt skick. Vägs skyltar är nergångna, informationsskyltar har förfallit och parkeringar och stigar är i uselt skick. Det värsta är att själva runstenarna far illa. Den röda färgen som för flera decennier sedan fylldes i runorna är sedan länge borta. Man kan knappt urskilja runorna.

Praktiska vård- eller konserveringsinsatser i fält är något som länsstyrelserna beslutar om och endast länsstyrelserna får beställa åtgärder, som till exempel rengöring. Detta är en ordning som innebär att bevarandet av runstenar inte är likvärdigt i hela landet. Vården av runstenar måste ses över så att våra unika runstenar kan bevaras på ett bättre sätt för framtida generationer i Sverige.

För att skydda våra unika runstenar bör extra resurser tilldelas Riksantikvarieämbetet för att inventera samtliga runstenar i vårt land samt registrera samtliga som behöver rustas upp. Därefter ska resurser tilldelas berörda instanser för att utföra renovering av samtliga runstenar i landet. Informationsskyltar ska sättas upp. Parkeringar och stigar ska anläggas, skötas och underhållas.

Sverige är ett litet land, men vi har en lång historia som vi stolt bör visa upp för hela världen. Våra runstenar riskerar att försvinna för alltid om inte dessa skyddas på ett bättre sätt. För att bevara de hårt ansatta och vanvårdade runstenarna måste dessa skyddas på ett museum. I Göteborg finns redan en unik lokal med central placering vid Svenska Mässan och Liseberg, nämligen Världskulturmuseet. Detta museum tilldelas årligen enorma belopp som istället borde gå till den svenska kulturen. Därför bör Världskulturmuseets resurser riktas om till att skydda vårt egna kulturarv och våra egna runstenar.

Ett runstensmuseum skulle på ett unikt sätt synliggöra en tidsepok som har sin plats i världshistorien, nämligen vikingatiden. Museet skulle även gynna turistnäringen. Samtidigt skulle runstenarna på museet skyddas, renoveras och dokumenteras och därmed bidra till att bevara ett riktigt världskulturarv.

Björn Tidland (SD)